

SWOT-АНАЛІЗ РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ БАШТАНСЬКОГО РАЙОНУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

В сьогоденні реаліях дієвим інструментом процесу управління стійким розвитком територій та новостворених територіальних громад та районів є SWOT-аналіз. В системі регіонального розвитку рекреаційно-туристична діяльність відіграє важливу роль, адже вона забезпечує раціональне використання і збереження природно-екологічних, культурно-історичних та інформаційно-пізнавальних ресурсів території з отриманням від цього економічного прибутку. За допомогою SWOT-аналізу нами було визначено можливості та загрози розвитку рекреаційно-туристичної галузі у Баштанському районі Миколаївської області, а також визначено слабкі та сильні сторони рекреаційно-туристичного потенціалу.

Для аналізу можливостей та загроз було обрано фактори, які наведено в таблиці.

Таблиця 1 – Аналіз можливостей та загроз рекреаційно-туристичного потенціалу Баштанського району

Фактори	Можливості (сприятливі зміни)	Ризики (несприятливі зміни)
Інфраструктура району	-	+
Нові види туризму	+	-
Сфера послуг	-	+
Міжнародні зв'язки	+	-
Фінансовий розвиток	+	-
Децентралізація	+	-
Громадянське суспільство	+	-
Нормативно-правова база	-	+
Підтримка підприємств	+	-
Конкуренція в галузі	-	+

На основі аналізу отриманих даних, дійшли висновку, що Баштанський район має більше можливостей (6), ніж ризиків (4) для розвитку рекреаційно-туристичного потенціалу. До факторів, що сприятимуть сприятливим змінам належать: розвиток нових видів туризму (наприклад: водний туризм на водосховищах, річках та ставках, еколого-психологічний туризм, військовий туризм, релігійний туризм, реабілітаційний туризм та інші), міжнародні зв'язки (наприклад, грантова програма «Підтримка розвитку туризму в регіонах», міжнародна допомога для розвитку візит-центрів на території регіональних ландшафтних парків, на благоустрій природо-заповідних об'єктів та публікації буклетів, брошур, довідників), фінансовий розвиток регіонів (надання рекреаційно-туристичних послуг регіонально-ландшафтними парками, створення зелених садиб, готелів, кемпінгів та продуктів туристичних дестинацій), децентралізація (можливість кожної територіальної громади розвивати певні напрямки туризму з залученням місцевих мешканців та підприємств), посилення ролі громадянського суспільства та підтримка підприємств (можливість, і головне бажання місцевого населення і підприємств брати активну участь у створенні туристичного продукту та послуг, рекламі туристичних послуг та продуктів, розуміння економічної ролі екологічних систем в розвитку рекреаційно-туристичної діяльності).

Аналіз сильних та слабких сторін розвитку Баштанського району Миколаївської області в галузі туризму був проведений за наступними факторами, вони наведені в таблиці 2.

Таблиця 2 – Аналіз сильних і слабких сторін рекреаційно-туристичного потенціалу Баштанського району

Фактори	Сильні сторони	Слабкі сторони
Природно-ресурсний потенціал	+	-
Транспортні сполучення	+	-
Засоби розміщення	-	+
Географічне положення	+	-
Природно-ресурсний потенціал	+	-
Туристичні об'єкти	+	-
Стан довкілля	-	+
Заклади харчування	-	+
Рекреаційні та водні ресурси	+	-
Стандарти обслуговування	-	+
Кадри в галузі	+	-
Інновації та інвестиції	-	+
Реклама	-	+

На основі проаналізованих даних можемо зробити висновок, що територіальні громади Баштанського району мають більше сильних сторін (7) ніж слабких (6) для розвитку рекреаційно-туристичного потенціалу. На основі

отриманих даних нами було побудовано матрицю SWOT-аналізу рекреаційно-туристичного потенціалу Баштанського району Миколаївської області.

Сильними сторонами розвитку рекреаційно-туристичного потенціалу Баштанського району є: понад 50 одиниць туристичних об'єктів (природних, культурних, історичних, релігійних та інших), географічне розташування (район межує з 3 областями – Кіровоградською, Дніпропетровською, Херсонською), природно-ресурсний потенціал (великі площі природо-заповідних об'єктів з різноманітною флорою та фауною) та транспортна інфраструктура, адже територією області проходить безліч автошляхів державного, обласного та районного значення. Слабкими сторонами розвитку рекреаційно-туристичного потенціалу є недостатня кількість інвестицій (причина в тому, інвестори не бачать перспективи вкладання коштів у галузь туризму), відсутність достатнього рівня інноваційного розвитку (немає можливості впроваджувати сучасні технології у сферу рекреаційно-туристичних послуг), ціна туристичного продукту (вартість залишається слабкою стороною через занадто завищені ціни на деякі екскурсійні та рекреаційні тури), стандарти обслуговування (в територіальних громадах Баштанського району перебувають на низькому рівні і потребують удосконалення), реклама рекреаційно-туристичного продукту (залишається на низькому рівні через те, що регіон не представляє себе на міжнародних та всеукраїнських заходах у повній мірі, мало інформації на інтернет-ресурсах – є багато інформації про природо-заповідні об'єкти, але немає інформації, як їх відвідати), екологічний стан району (він сягає відмітки «задовільно» через функціонування на території деяких громад району промислових підприємств, які шкодять навколишньому середовищу).

Отже, дані SWOT-аналізу рекреаційно-туристичного потенціалу Баштанського району свідчать про те, що розвиток нових видів туризму, напрацювання міжнародних зв'язків, розробка спільних проєктів з органами управління інших країн та участь у міжнародних заходах із туризму мають безперечні переваги і дають змогу залучати додаткові кошти для розвитку рекреаційно-туристичного потенціалу територіальних громад району. Основними загрозами для розвитку рекреаційно-туристичного потенціалу Баштанського району є незадовільно розвинений стан туристичної інфраструктури району, недостатнє фінансування галузі рекреації та туризму, що призводить до повільного темпу розвитку сфери рекреаційно-туристичних продуктів та послуг.

Більшість проблем рекреаційно-туристичного потенціалу та його розвитку можна вирішити наступними шляхами, за допомогою таких засобів: - всеукраїнська та міжнародна популяризація, рекламація та інформаційний супровід рекреаційно-туристичного потенціалу району; - розробка та впровадження різноманітних форм та типів туристичних екскурсійних маршрутів для відвідування об'єктів, що мають особливу екологічну, культурну та історичну цінність; - створення на територіях територіальних громад району сучасних функціональних рекреаційних зон, як органічної складової рекреаційно-туристичної інфраструктури Баштанського району з використанням наявного потенціалу природних та архітектурних пам'яток і об'єктів культурної та релігійної спадщини; - розвиток наявної рекреаційно-туристичної інфраструктури з залученням органів місцевого самоврядування та населення; - культурно-фестивальна, подієва, виставкова діяльність, яка одночасно поєднує і відпочинок і рекламування об'єктів рекреаційно-туристичної сфери; - проведення навчань, семінарів, форумів тощо для виховання туристичного етикету у працівників сфери обслуговування, розміщення і туризму та формування екологічної культури та свідомості у місцевого населення; - розвиток перспективних напрямів повсякденного відновлення сфери туризму, а саме започаткування: «військового туризму», що включає відвідування історичних місць та проживання в армійських умовах і участь у програмах військової підготовки; психологічного туризму, як окремої спеціалізованої технології для відновлення і підтримки психологічного здоров'я людини у сучасному світі, що включає в себе поєднання цікавого відпочинку з придбанням корисних психологічних умінь і навичок, тощо.

Органам місцевого самоврядування територіальних громад необхідно заохочувати інвестиції в рекреаційно-туристичну галузь шляхом створення сприятливих умов для діяльності місцевих підприємств і організацій. Це дозволить збільшити прибутки громад та дасть можливості для створення робочих місць. Підтримка підприємництва має сприяти розвитку мережі малих фірм, організацій і підприємств (бажано з місцевого населення), здатних активізувати швидку перебудову туристичної галузі шляхом ефективного використання природних та культурних рекреаційно-туристичних ресурсів та об'єктів та постійного вивчення ринку рекреаційно-туристичних послуг та продуктів. На основі чого, можливо буде оперативного реагувати на проблеми та зміни в сучасних умовах регульованих ринкових відносин.